

Практичні питання формування кадрів судової гілки влади*

Сергій КОНСТАНТИНОВ,
доктор юридичних наук, професор
Національної академії внутрішніх
справ України

Олександр ДЖУЖА,
доктор юридичних наук, професор
Національної академії внутрішніх
справ України

Олександр КОРИСТИН,
доктор юридичних наук, професор
Національної академії внутрішніх
справ України

Важливою складовою здійснюваної в Україні правової реформи є судова реформа, у процесі якої необхідно формувати ефективне правосуддя, зміцнювати гарантії демократичних засад судочинства, забезпечувати незалежність суддів. Значне місце у вирішенні завдань судової реформи посідає професійне формування суддівського корпусу та забезпечення належного рівня підготовки суддів.

Монографія «Кадрове забезпечення діяльності судів: теорія, практика, світовий досвід здійснення» члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України М. Мельника в умовах побудови України як демократичної, соціальної та правової держави є як ніколи актуальною. Вперше у вітчизняній юридичній науці досліджено функції кадрового забезпечення діяльності судів та здійснено міжнародно-правовий аналіз його реалізації провідними країнами світу.

У нинішніх умовах демократичних перетворень особливої уваги потребує організація і проведення спеціальної підготовки осіб—кандидатів на посаду судді, що повинна обов'язково поєднуватися зі стажуванням у судах. Така підготовка передусім має включати систему практикумів, ділових ігор тощо з метою відпрацювання навичок ведення судового процесу, підготовки процесуальних документів, організації роботи судді.

Погоджуючись із тим, що підготовка суддів повинна стати невід'ємною складовою процесу створення незалежного, прозорого судочинства та спрямовуватись на комплексне вирішення завдань підготовки фахівців на рівні державних і міжнародних стандартів, автор наголошує: компетентність судової влади ґрунтується лише на високому професіоналізмі суддів як носіїв судової влади. Це насамперед відображається на рівні їхньої кваліфікації і визначається теоретичною підготовкою, професійною майстерністю, прагненням до перемоги справедливості, почуттям особистої та професійної гідності.

Заслугує на увагу спроба автора сформулювати поняття «кадрове забезпечення», яке є вужчим за сутністю і змістом, ніж категорія «управління персоналом», оскільки стосується конкретних процедур, пов'язаних з метою гарантування діяльності судів, вимогами професійності персоналу судів, виконанням суддями конституційно визначених завдань з відправлення правосуддя.

У монографічному дослідженні викладено практичні пропозиції щодо оновлення Концепції національної системи суддівської освіти. Вони фактично становлять стра-

Рецензія

*Рецензія на книгу: Мельник М. Г., Кадрове забезпечення діяльності судів: теорія, практика, світовий досвід здійснення: Монографія. — Львів: Ліга-прес, 2012. — 268 с.

тегію розвитку Національної школи суддів України за такими основними напрямками: 1) навчально-адаптаційним; 2) кадровим і науковим; 3) комунікативним; 4) забезпечувальним.

Декілька розділів монографії присвячено міжнародній діяльності підготовки суддівського корпусу. Зокрема, досвід Іспанії, Португалії, Франції, Німеччини та інших демократичних держав свідчить, що ефективне здійснення судово-правових реформ та підвищення статусу судової влади в державі неможливі без професійної підготовки суддів у спеціалізованому навчальному закладі суддівської освіти. Водночас автор наголошує: при підготовці суддів в Україні має враховуватися досвід використання судового прецеденту в зарубіжних країнах.

Монографія стала вдалою спробою відповісти на низку теоретичних питань, вирішити суперечності між наявними концепціями судової реформи та запропонувати авторське бачення розвитку науки адміністративно-процедурного права й адміністративно-процедурного законодавства про кадрове забезпечення діяльності судів.

Попри складність розглянутих питань, автору вдалося зробити обґрунтований висновок стосовно необхідності впровадження і в роботу з персоналом судів, і в систему підготовки та професійного розвитку кадрів

основ судової деонтології, що сприятиме підвищенню якісних характеристик і моральної стійкості представників суддівського корпусу. Ми погоджуємося з автором, що вивчення системи кадрової підготовки судів допоможе заповнити прогалину, яка виникла після відмови від колишніх поглядів на мораль, професійну етику, соціологію професійної поведінки суддів, допоможе сформувати їхній позитивний імідж відповідно до вимог сучасного суспільства.

Маємо всі підстави стверджувати, що монографія Миколи Мельника є цілісним фундаментальним дослідженням, виконана на належному теоретико-методологічному рівні та вирізняється глибиною правового аналізу, виваженістю й коректністю наукової полеміки, вмилім підбором матеріалу. Одержані автором науково обґрунтовані результати розв'язують важливу для юридичної науки та правоохоронної діяльності проблему. Робота визначає, доповнює й уточнює низку положень теоретичного, правового, методичного характеру та є вагомим внеском у розвиток правової науки.

Переконані, що монографія М. Мельника стане корисною науковцям, освітянам, фахівцям-практикам, а також усім, хто зацікавлений у якійсь підготовці суддівських кадрів. ▣

15

Формування системи міграційної політики в контексті національних інтересів

Геннадій МОСКАЛЬ,
кандидат юридичних наук,
доцент, заслужений юрист України

У держрегулюванні міграційними процесами в Україні можна виокремити низку складників, кожен із яких створює умови для досягнення певної мети, а їхня сукупність забезпечує в цілому функціонування державної міграційної політики. Україна має незначний досвід у цій сфері, тому особливу увагу потрібно приділити контролю за дотриманням норм вітчизняного законодавства й міжнародних стандартів, урахування національні інтереси щодо управління міграцією. Для цього необхідно створити ефективний механізм, здатний урегулювати міграційні процеси.

Економічні процеси кінця ХХ століття зумовили потребу дослідження такого явища, як трудова міграція у всій багатоманітності її економічних, соціальних і політичних аспектів. Особливості політико-правового врегулювання міжнародної трудової міграції в Україні та СНД проаналізували у своїх дослідженнях Л. Арутюнян, О. Леонтенко, Е. Лібанова, А. Мухамед, С. Пірожков, І. Прибиткова, С. Сардак, О. Тюрюканова, І. Федуняк, О. Хомра [12–20].

Л. Арутюнян зазначає, що перехід від стихійної міграції до керованої і безпечної в інтересах різних територій і всієї країни загалом, безперечно, потребує, з одного боку, врахування відповідних суспільних настроїв, що можуть завадити переміщенню людських ресурсів, а з другого — зміни цих настроїв відповідно до цілей міграційної політики держави. У свою чергу, ця політика має спиратися на розуміння й схвалення в суспільстві. Автор констатує, що міграція може стати ще однією причиною суспільного розколу,